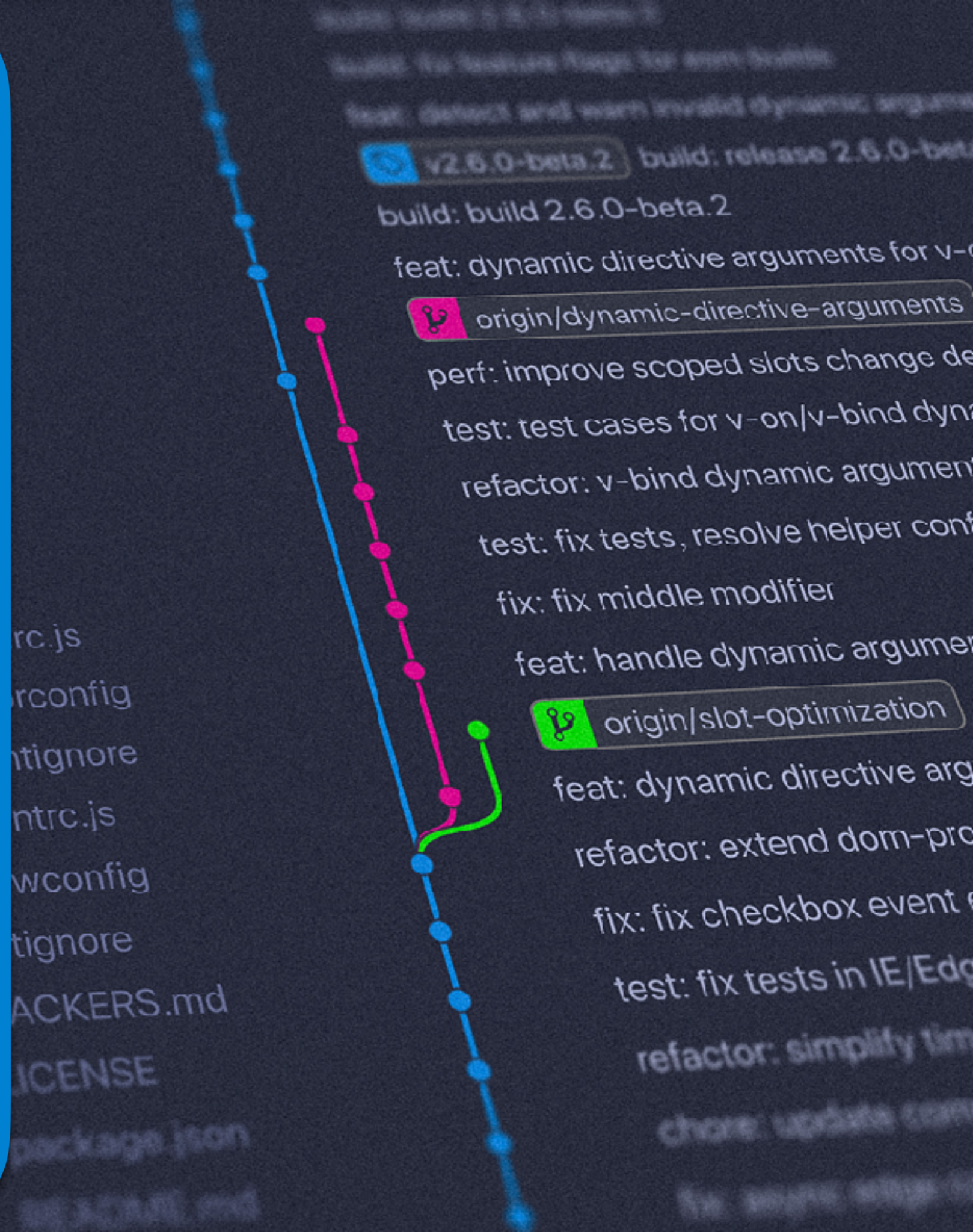




**MĚSTSKÁ KNIHOVNA**  
Česká Třebová

# OTEVŘENÝ KÓD A KNIHOVNY

**Michal Denár**  
Květen 2021





# O ČEM BYCH RÁD MLUVIL



- KNIHOVNY VE 21. STOLETÍ
- DŮLEŽITÉ RYSY SOFTWARE S OTEVŘENÝM KÓDEM
- INTEGROVANÝ KNIHOVNÍ SYSTÉM KOHA



# KNIHOVNA VE 21. STOLETÍ

SPOLEČENSKÁ OBJEDNÁVKA VS. PŘEDSTAVY KNIHOVNÍKŮ

HLEDÁNÍ NOVÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ VS. TRADIČNÍ ROLE

PROCESY | DATA | TECHNOLOGIE | LIDÉ | PROSTOR | LEGISLATIVA | PENÍZE



# KNIHOVNA VE 21. STOLETÍ





# KNIHOVNA VE 21. STOLETÍ

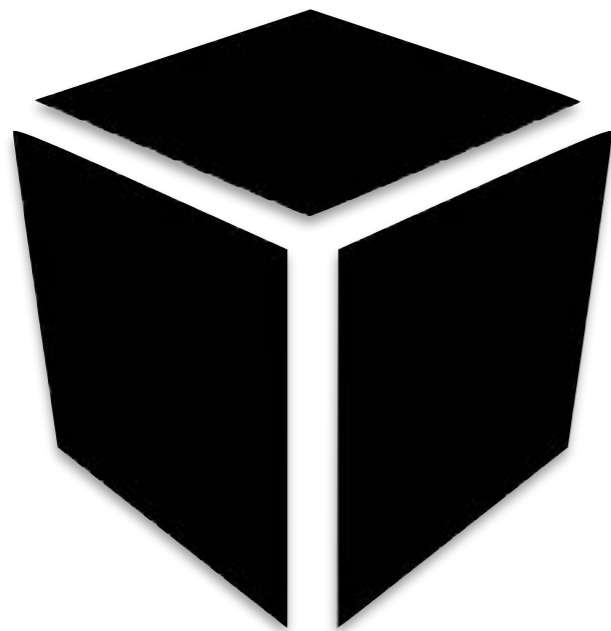
DIGITALIZACE V 90. LETECH | GRANTOVÁ POLITIKA VISK

OUTSOURCING ZNALOSTÍ DO PRIVÁTNÍHO SEKTORU | PLATOVÁ PRAVIDLA

DOMINANCE MÍSTO STANDARDIZACE | (DE)CENTRALIZOVANÁ METODIKA



# JSME UZAVŘENI V BLACK BOXU?



- SYSTÉM VNÍMÁME JAKO ČERNOU SKŘÍŇKU
- VÍME KAM KLIKNOUT, NECHÁPEME PROCES
- VLIV ROZHRANÍ SYSTÉMU NA POCHOPENÍ "ŘEMESLA"
- ZPŮSOB SDÍLENÍ ZNALOSTI V TÝMECH
- RE-WIND, RE-WRITE, RE-START, RE-BOOT





A  
TUV  
area

1  
2  
3

B  
TUV  
area

4  
5  
6

7  
8  
9  
10  
11  
12

D  
TUV  
area

C  
TUV  
area





# DŮLEŽITÉ RYSY SOFTWARE S OTEVŘENÝM KÓDEM

- TRANSPARENTNÍ: KÓD, LICENCE, VÝVOJ, VIZE
- NEPLATÍ SE LICENCE SW, ALE PŘÍPADNĚ SLUŽBA NEBO PRÁCE
- STAVÍ NA STANDARDECH
- DYNAMICKÝ VÝVOJOVÝ CYKLUS
- DEMOKRATICKÉ PRINCIPY: FÉR, NĚKDY MOHOU ZDRŽOVAT
- ZÁSADNÍ ROLE KOMUNITY V UDRŽITELNOSTI PROJEKTU
- DECENTRALIZACE VÝVOJE A NÁKLADŮ NA NĚJ
- NÁSTROJE PRO ZAJIŠTĚNÍ KVALITY KÓDU



# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: DEMOKRATICKÉ PRINCIPY

## Endpoints

Endpoint	Decision status	Implementation status	Koha version
/account/lines	Voted		
/acquisitions/budgets			
/acquisitions/budgets/{budget_id}/funds			
/acquisitions/funds	Voted	POA (malls)	
/acquisitions/orders	Voted	SO (tcohen)	
/acquisitions/vendors	Voted	Done	17.11
/acquisitions/vendors/{vendor_id}/contacts			
/authorities			
/biblios	Voted	Doesn't Apply (tcohen)	
/biblios/{biblio_id}			
/biblios/{biblio_id}/items			
/checkouts	Voted	SO	
/checkouts/{checkout_id}/allows_renewal	Voted		
/cities	Voted	Done	18.05
/holds	Voted	POA (tcohen)	
/holds/{hold_id}/suspension	Voted	POA (tcohen)	
/illbackends			
/illrequests			
/items			
/libraries	Voted	Done (tcohen)	19.05, 18.11.04
/patrons	Voted	Done	18.05
/patrons/{patron_id}/account	Voted	Done	18.11, 18.05.03
/patrons/{patron_id}/account/credits	Voted	Done	18.11
/patrons/{patron_id}/account/cebits	Voted	Assigned (tcohen)	
/patrons/{patron_id}/checkouts			
/patrons/{patron_id}/restrictions			
/patrons/{patron_id}/ill_requests			
/patrons/{patron_id}/holds			
/patrons/{patron_id}/fines			
/patrons/{patron_id}/password	Voted	Done	19.05, 18.11.03
/patrons/{patron_id}/statistics			
/patrons/{patron_id}/messaging_preferences			
/public/biblios			
/public/patrons/{patron_id}/password		Done	19.05
/object->{object_id}/availability			

T-Mobile CZ 22:12 83%  
Mutter #koha  
Waiting to reconnect  
(Tap to abort)  
20:31 Joubu [wiki.koha-community.org/wiki/Checkouts\\_endpoint RFC](https://wiki.koha-community.org/wiki/Checkouts_endpoint RFC)  
20:31 cait it didn't summarize  
20:31 cait not sure, maybe need to phrase it a little different?  
20:32 Joubu wiki correction  
checked\_out\_date =>  
checkout\_date?  
20:32 josef\_moravec or use  
"startvote" command ;)  
20:32 ashimema hasn't fully read  
that one yet.. my bad  
20:32 thd tcohen: Was return\_date  
intended to be distinct from  
checkin\_date?  
20:33 cait oh yes, and comma  
separated :)  
20:33 josef\_moravec I am ok with  
checkout\_date  
20:33 cait thd: what do you mean?  
20:33 wahanui i guess do you mean  
is reserves.tt the only place  
where a hold gets placed?  
+ Message...

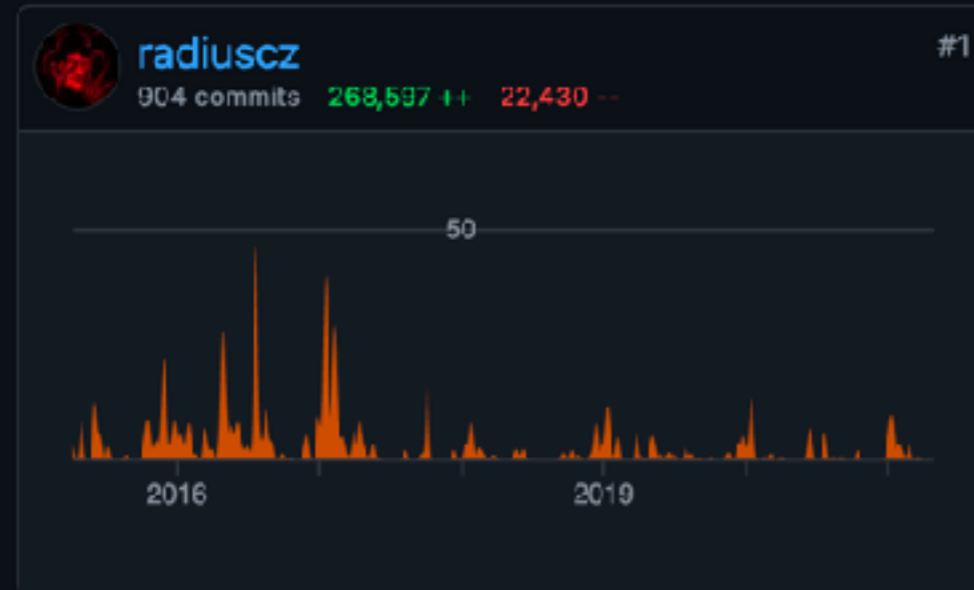
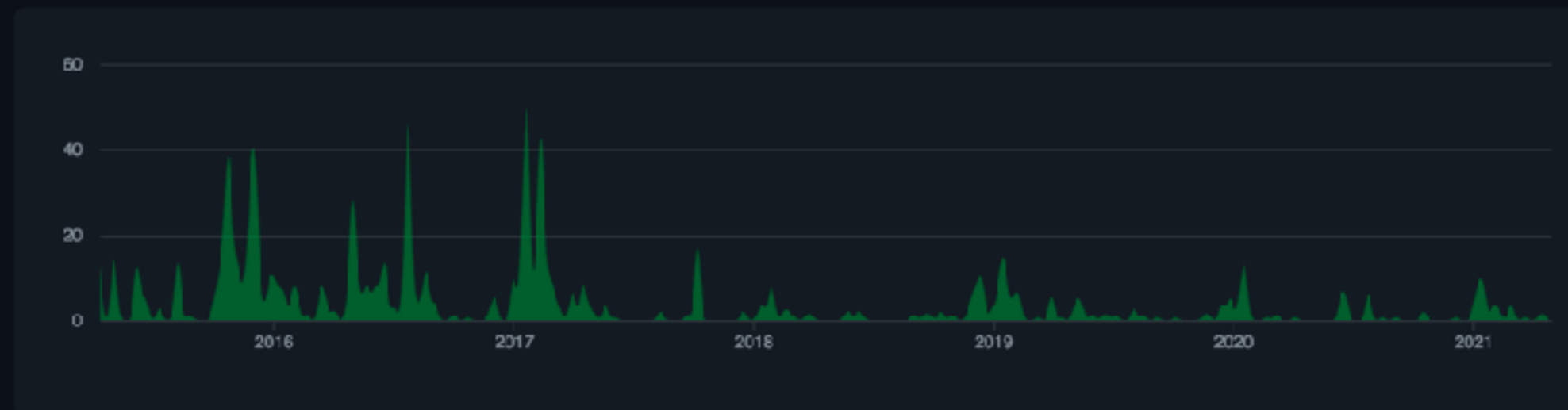


# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: DECENTRALIZACE VÝVOJE

Apr 12, 2015 – May 1, 2021

Contributions: Commits

Contributions to master, excluding merge commits and bot accounts





# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: TRANSPARENTNOST VÝVOJE

The screenshot shows a GitHub pull request interface. At the top, the title is "Migrate to Laminas #224". Below the title, it says "xmorave2 wants to merge 11 commits into master from laminas". There are buttons for "Open", "Conversation", "Commits", "Checks", and "Files changed". A progress bar shows "+3,079 -3,145" changes. A "Review changes" button is visible on the right. The main content area shows a commit titled "Fix composer.json" by "xmorave2" committed 12 days ago. Below this, a diff view for "composer.json" is shown, highlighting a change in the "laminas/laminas-dependency-plugin" dependency from "^2.1" to "^2.1".

## Migrate to Laminas #224

Open xmorave2 wants to merge 11 commits into master from laminas

Conversation 0 Commits 11 Checks 0 Files changed 172 +3,079 -3,145

Changes from 1 commit File filter Clear filters Jump to Review changes

### Fix composer.json

laminas (#224)

xmorave2 committed 12 days ago commit 1c9c979670586a58ee85f924d218b56c479808a9

2 composer.json

```
@@ -62,7 +62,7 @@
62     "ext-spl": "*",
63     "ext-SimpleXML": "*",
64     "ext-gmp": "*",
65 -    "laminas/laminas-dependency-plugin": "^2.1"
66     "phpoffice/phpspreadsheet": "^1.17"
67 },
68 "require-dev": {
62     "ext-spl": "*",
63     "ext-SimpleXML": "*",
64     "ext-gmp": "*",
65 +    "laminas/laminas-dependency-plugin": "^2.1",
66     "phpoffice/phpspreadsheet": "^1.17"
67 },
68 "require-dev": {
```

ProTip! Use **n** and **p** to navigate between commits in a pull request.

```
if (selectedTranscludes = ngSwitchController.cases['!'] + value) || ngSwitchController.cases['!'] + value) {
scope.$eval(attr.change);
forEach(selectedTranscludes, function(selectedTransclude) {
var selectedScope = scope.$new();
selectedScopes.push(selectedScope);
select...
```



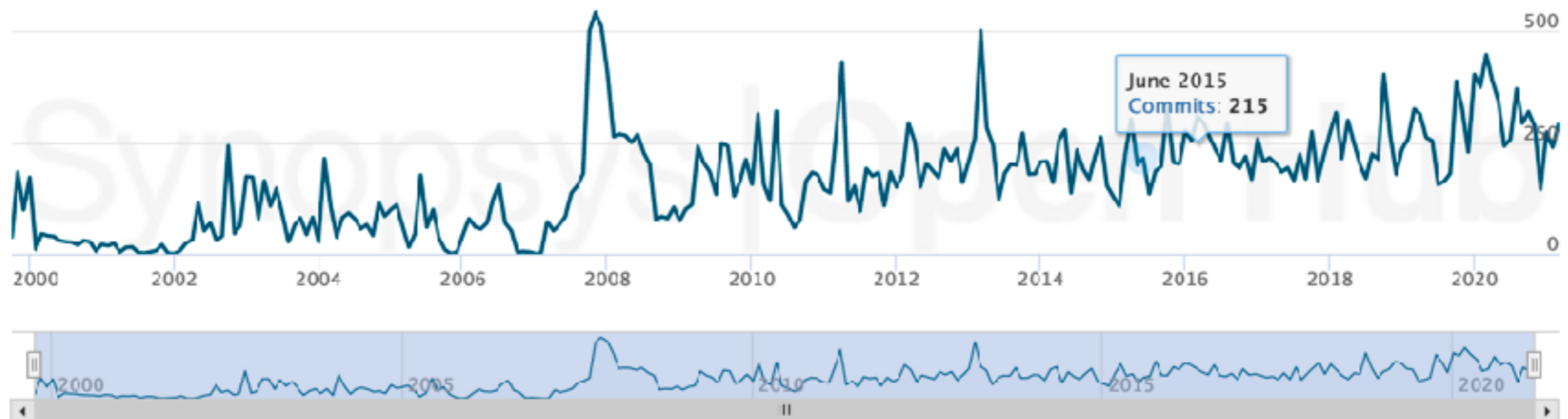




# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: ODVEDENÁ PRÁCE A AKTIVITA

## Commits per Month

Zoom 1yr 3yr 5yr 10yr All

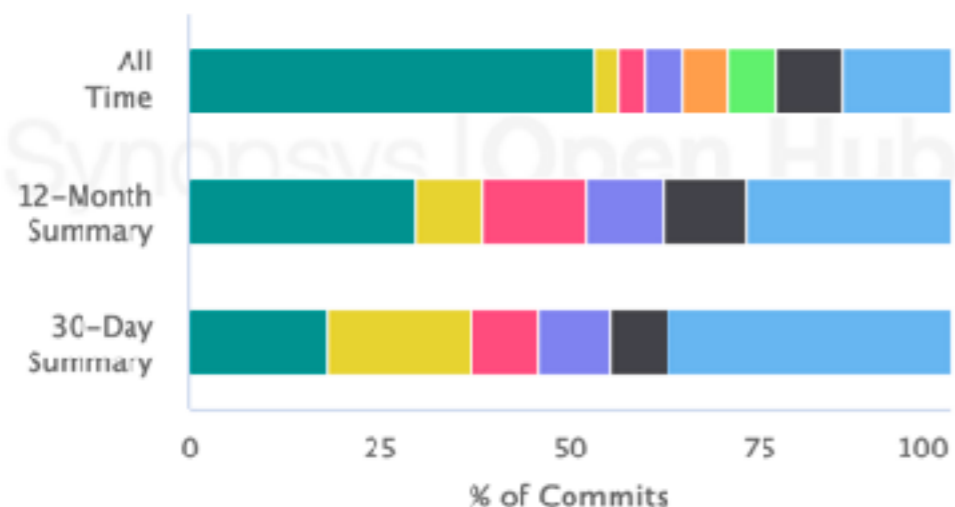


	All Time	12 Month	30 Day
Commits:	42782	3266	202
Contributors:	525	71	21
Files Modified:	26522	3572	282
Lines Added:	4988461	77400	2674
Lines Removed	3426915	62053	1598

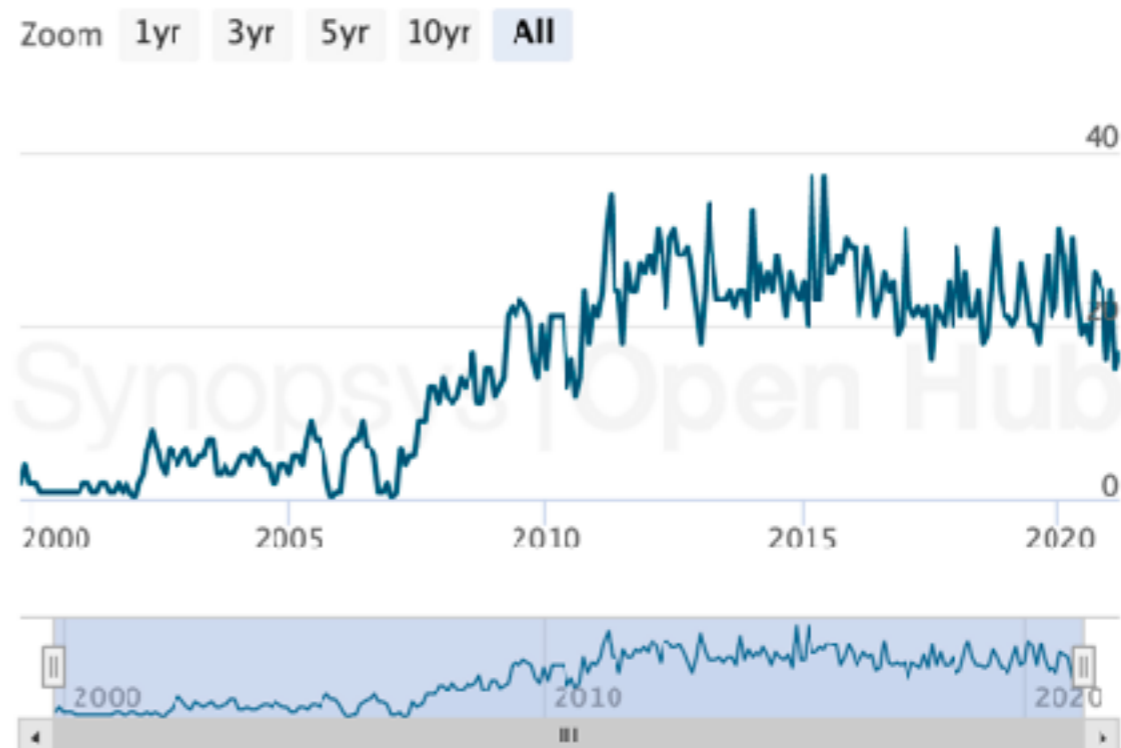


# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: TAHOUNI

## Commits by Top Contributors



## Number of Contributors





# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: SDÍLENÍ NÁKLADŮ NA VÝVOJ

Project Cost Calculator

Include	Average Salary (per year)
All Code	\$ 55000 .00

Codebase Size	Estimated Effort
863,237 lines	239 person-years

Estimated Cost
\$ 13,154,747 *

2020

\*Using the Basic COCOMO Model

Project Cost Calculator

Include	Average Salary (per year)
All Code	\$ 55000 .00

Codebase Size	Estimated Effort
935,231 lines	261 person-years

Estimated Cost
\$ 14,334,612 *

2021

\*Using the Basic COCOMO Model



# DŮLEŽITÉ RYSY OSS: NÁSTROJE QA

The screenshot shows the Koha Dashboard interface. At the top, there are tabs for different Koha versions: Koha 17.11, Koha 18.05, Koha 18.11, and Koha Master. Below this is a table of builds with columns for Name, Last successful build, Last failed build, Time of last build, and Number of builds. A terminal window is overlaid on the table, showing logs for a build named 'es\_1'. The logs indicate a disk watermark issue: '[SPLIM5X] low disk watermark [85%] exceeded on [SPLIM5XgTGK-Hlyu4eNKmQw][SPLIM5X] [/usr/share/elasticsearch/data/nodes/0] free: 7.2gb[12.4%], replicas will not be assigned to this node'. Below the logs, there are instructions for git pull and git config.



**Build statuses**

	D8	D9	U16	D10	U18	U20	D11
Master	retired	passing	unstable	unstable	passing	passing	unstable
MariaDB		passing					
MySQL		passing					
20.11.x	retired	passing	unstable	unstable	passing	passing	passing
20.05.x	disabled	passing	passing	passing	passing	passing	passing
19.11.x	passing	aborted	passing	passing	passing	passing	passing
19.05.x	passing	passing	disabled	disabled	passing	passing	passing

Totals	806	1808
Time in hours	4836	7232

Person days spent: 1508.5

**Bug statuses**

- Needs Signoff - 186 (40 bugs)
- Signed Off - 82 (23 bugs)
- Passed QA - 16 (6 bugs)
- Failed QA - 392
- Patch Doesn't apply - 149
- Needs Additional Work
- In Discussion - 276

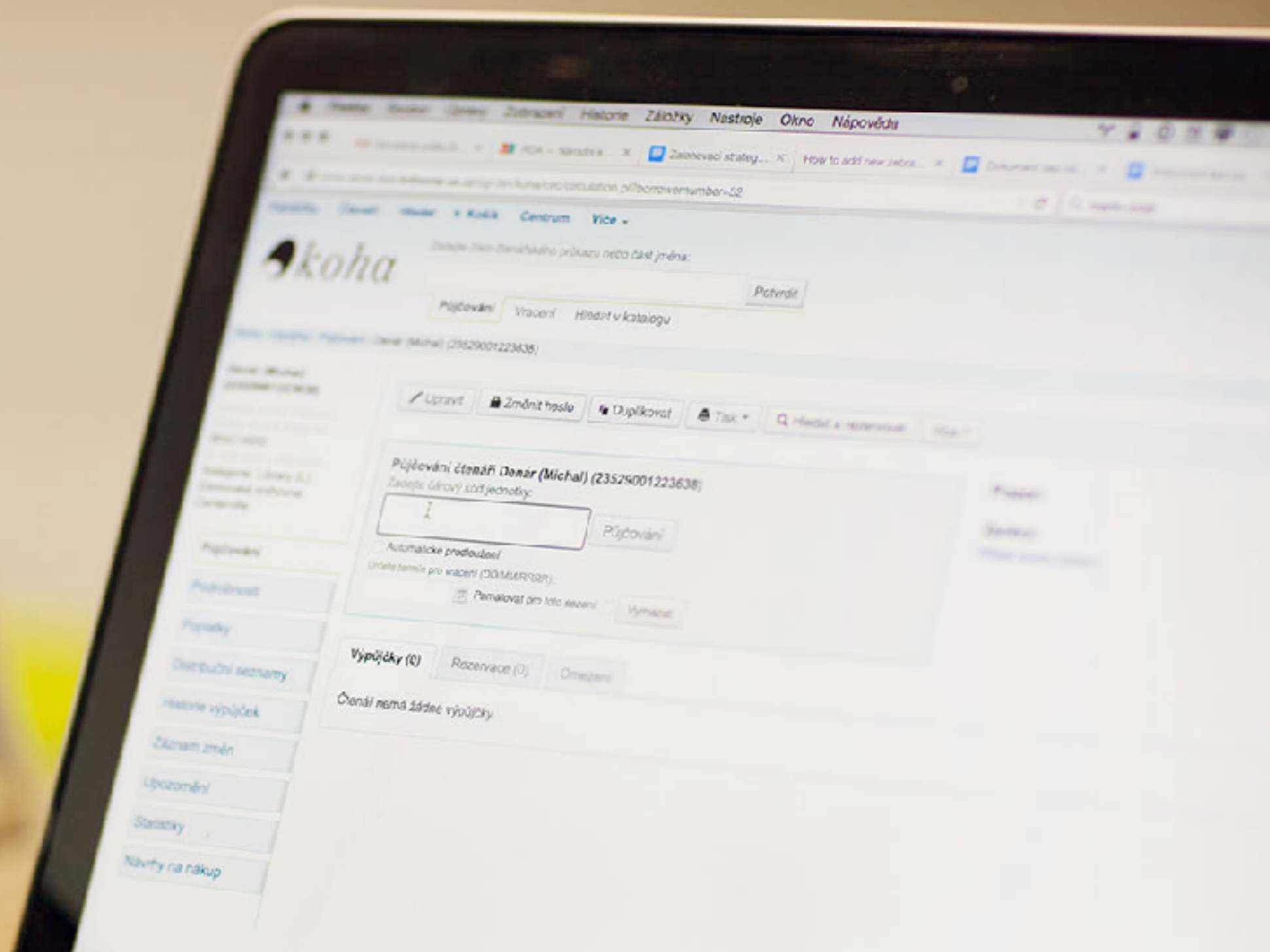




# NA CO SE V KNIHOVNÁCH POUŽÍVAJÍ ŘEŠENÍ S OTEVŘENÝM KÓDEM

- kancelářské nástroje
- DTP, grafické aplikace, 3D modelování a tisk
- operační systémy a prohlížeče
- digitální repozitáře
- nástroje pro digi post processing
- editory metadat
- indexační nástroje (Solr, Elasticsearch)
- komunikační nástroje
- OPAC/discovery systémy (VuFind)
- knihovní systémy (Koha, Evergreen)
- LTP systémy
- CMS: Joomla, Drupal, Wordpress
- OSS jsou i databáze, webservery atp.
- virtualizace, kontejnery, orchestrace, správa





# Integrovaný knihovniční systém **Koha**



## Koha. Co to je?

- původem z Nového Zélandu
- první integrovaný knihovní systém s otevřeným kódem
- náhrada za proprietární systém s Y2K
- globální projekt
- od knihovníků pro knihovníky
- slovo maorštině znamená "dar"



## Kdo za projektem stojí?

- firmy poskytující komerční podporu
- vládní i neziskové organizace
- knihovny & knihovníci
- poskytovatelé obsahu (EBSCO)
- dobrovolníci



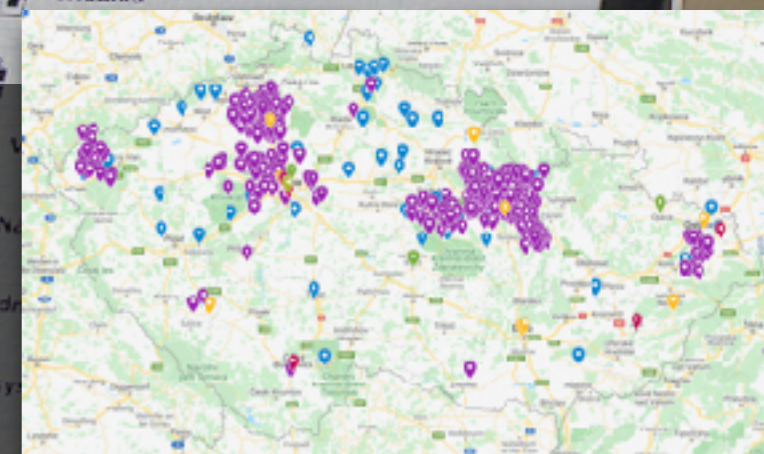
# Kde ve světě se Koha používá





v ČR aktuálně **643** knihoven,  
**111** samostatné instalace

- počátek překladu 2012
- 1. knihovna 01/2015
- akademické, městské, obecní, školní, speciální
- mix: vlastní správa, sdílené instalace, komerční podpora
- vývoj podpořen i z VISK
- česká komunita aktivně zapojená do globální





## Co děláme jako komunita

- udržování a rozvoj překladu
- hackathony, workshopy
- školení pro uživatele
- vlastní vývoj a testování
- KohaCZ instalační balíčky
- ukázková instalace: <https://demo.koha.cz>



**Novinky**

**Otevřený systém Koha vás vítá**

Tuto zkušební instalaci provozuje česká Koha komunita zejména pro potřeby knihoven, které se zajímají o přechod a chtějí si tak systém nejprve nezávazně vyzkoušet. Využití v rámci komerčních prezentací není dovoleno.

**Aktuální seznam a mapa českých knihoven s Kohou**

Koha je integrovaný knihovní systém (ILS) s otevřeným zdrojovým kódem, plně připravený uspokojit prakticky vás okolo běžného provozu knihovny. Původně vznikl například v Novém Zélandu, kde v roce 2000 nastartoval jeho vývoj místní sdružení knihoven Horowhenua Library Trust. Nyní je Koha rozvíjena volným týmem odborníků ze všech koutů světa (složeného zejména zástupci poskytovatelů komerční podpory a knihovny) za bohaté podpory komunity (eng).

Do České republiky dorazila Koha v roce 2015, kdy byla postupně nasazena v městských knihovnách České Třebové, Ústí nad Orlicí a Litvínova. V roce 2019 počty instalací překračují číslo 250. Tomu ale předcházelo 2 roky trvajících intenzivní příprava spočívající především v překladu celého systému do češtiny, harmonizaci s místními knihovními zvyklostmi a standardy a vývojem vlastního statistického a komunikačního doplňku Center, který usnadňuje nastavení celého systému, automatické odesílání SMS i upomínkových dopisů Českou poštou, tlaky čárových kódů, přihlásek i průkazek, přehledy plateb, návštěv a dalších zajímavých ukazatelů včetně jejich grafů. Vývoj i překlad ale neustal, takže pokud máte chuť, přidejte se k nim!

Část knihoven spravuje své instalace samostatně, případně tuto službu poskytují menším místním knihovnám. Je i možné využít nabídku komerčních firem a nechat si správu či celou instalaci dodat formou služby. Vyzkoušejte si, proč si jejich cenové nabídky, podmínky a referenze.

Publikováno dne 02.10.2017 [Upravit](#) [Deaktivovat](#) [Nový](#)

**Rychlé odkazy**

**Revize**

[Chybějící z revize \(jen kódy\)](#)

**Odpisy**

[Odepisovat knihy](#)

[Smazat jednotlivé čísla periodika](#)

**Fronta zpráv**

[Vše](#) | [E-mail](#) | [SMS](#) | [Tisk](#)

Publikováno dne 25.10.2020 [Upravit](#) [Deaktivovat](#) [Nový](#)

**Vypůjčky**

**Čtenáři**

**Pokročilé vyhledávání**

**Seznamy**

**MVS požadavky**

**Katalogizace**

**Periodika**

**Akvizice**

**Výstupy**

**Administrace**

## Co přináší za výhody pro knihovny

- vše potřebné v základu, bez příplatku (z39.50, OAI-PMH ...)
- běží (skoro) na všem, co má prohlížeč
- vysoká míra přizpůsobení požadavkům
- pestré možnosti v nastavení procesů
- otevřená k integraci (API)
- rozšiřitelná díky zásuvným modulům
- platí se za správu nikoli licence



**Poslaní termínu výpůjček: Provedení změn**

Provést změnu termínu

Uzavírka knihovny proenne v období 13/03/2020 - 15/05/2020. Všem výpůjčkám a rezervacím, které končí **během uzavírky**, bude nastaven termín vrácení 15/05/2020. Počet dosud vycerpávaných prodloužení se nezmění. Výpůjčky, které skončí již **před uzavírkou**, zůstanou rovněž beze změny. V případě, že jsou již k odeslání připraveny zprávy, které nechte čtenářům odeslat, je možné je vymazat. Požadujete i zároveň odeslat čtenářům upozornění SMS či e-mailem oznámení, případně obojí.

**Dosud platné termíny**

**Počet výpůjček**  
Statistika termínů výpůjček v závislosti na uzavíracím období

Před uzavírkou	Během uzavírky	Po uzavírci
123	456	789

**Počet rezervací**  
Statistika termínů rezervací v závislosti na uzavíracím období

Před uzavírkou	Během uzavírky	Po uzavírci
1	2	3

**Fronta zpráv**

Smazat zprávy čekající na odeslání

**SMS oznámení čtenářům**

Poslat SMS

**E-malové oznámení čtenářům**

Poslat e-mail

Předmět: Knihovna bude uzavřena v období 13/03/2020 - 15/05/2020

Text zprávy: Dobrý den, chci bychom vás upozornit na neplánovanou uzavírku knihovny, která je nyní stanovena na období od 13/03/2020 do 15/05/2020. Všechny výpůjčky budou automaticky prodlouženy. Jelikož se situace může změnit, prosíme o sledování našich webových stránek, kde budou k dispozici aktuální informace. Děkujeme za pochopení. Vaše knihovna

**Generátor QR platby**

Obrázek s QR kódem přetáhněte myší do e-mailu, který chcete poslat tomuto čtenáři. Obrázek lze také okopírovat, pokud na něj kliknete pravým tlačítkem myši.

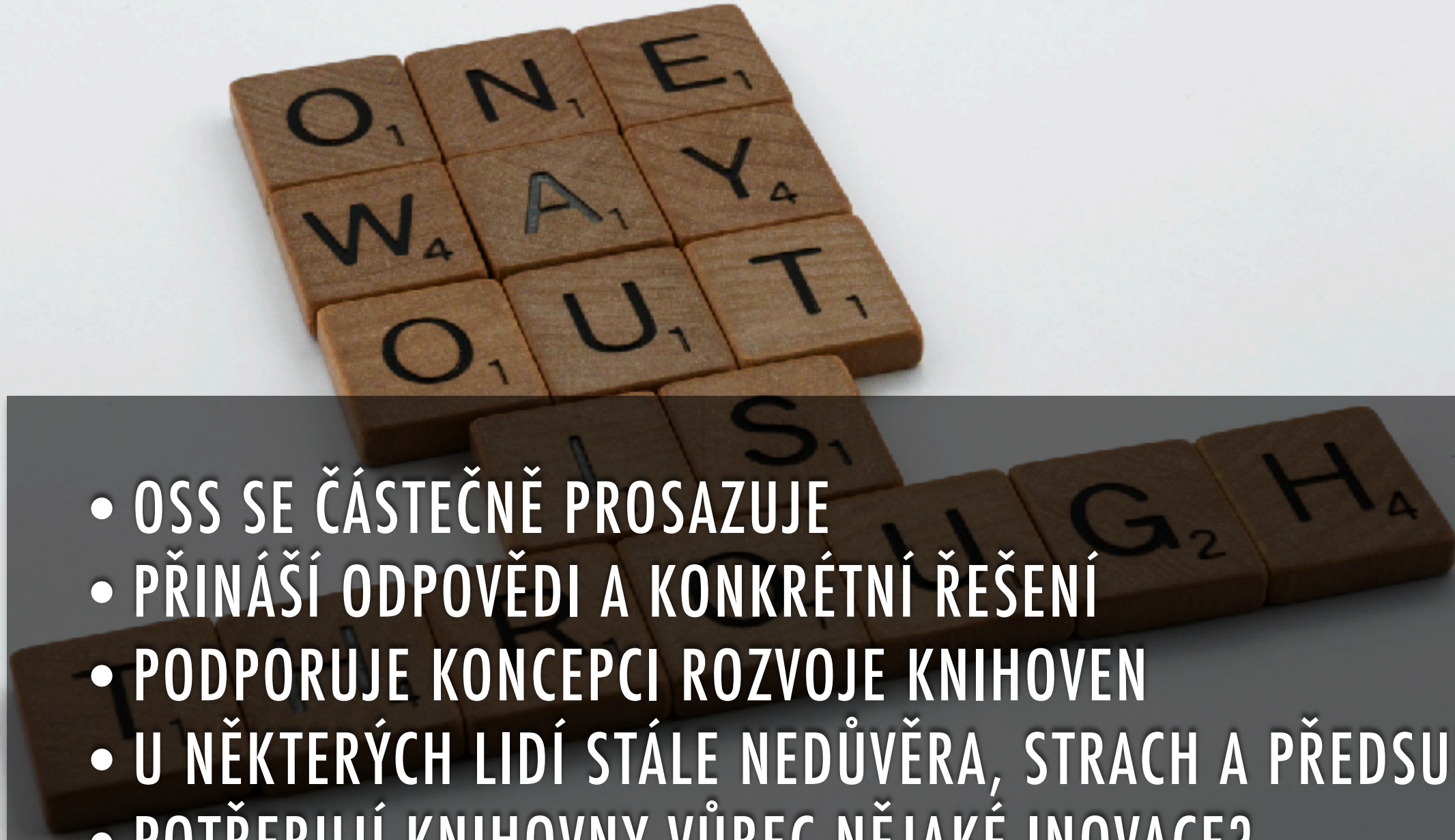
QR Platba

Zavřít

- NOVÉ NÁSTROJE PRO COVIDOVÝ PROVOZ
- NA ZÁKLADĚ RYCHLÉ POTŘEBY KNIHOVEN



# JAK JE NA TOM OSS V ČESKÝCH KNIHOVNÁCH?

- 
- OSS SE ČÁSTEČNĚ PROSAZUJE
  - PŘINÁŠÍ ODPOVĚDI A KONKRÉTNÍ ŘEŠENÍ
  - PODPORUJE KONCEPCI ROZVOJE KNIHOVEN
  - U NĚKTERÝCH LIDÍ STÁLE NEDŮVĚRA, STRACH A PŘEDSUDKY
  - POTŘEBUJÍ KNIHOVNY VŮBEC NĚJAKÉ INOVACE?
  - CO LIDI? PRÝ NEJSOU...





IF YOU  
WANT TO  
ACHIEVE  
GREATNESS  
STOP  
ASKING  
FOR  
PERMISSION

**MÁTE NĚJAKÉ  
DOTAZY?**



# DĚKUJI ZA POZORNOST A VÁŠ ČAS

DREAM  
BLISS

Fotky z portálů:

pixabay

Unsplash

[michal.denar@moderniknihovna.cz](mailto:michal.denar@moderniknihovna.cz) | [cz.linkedin.com/in/michaldenar](https://cz.linkedin.com/in/michaldenar)